

Desaľ rokov slávi zrekonštruovan½ most Márie Valérie

Tuesday, 13 September 2011

Medzi Ťárovom a Ostrihomom existoval priechod cez Dunaj už v dobe bronzovej (približne pred 3000 rokmi).

Z rámskeho obdobia (170 po Kr.) pochádza najstaršia písomná zmienka o používaní brodu-prievozu. Gejza I. v roku 1075 daroval 10 Ťeladníkov veslárov na prevádzku prievozu v Kakate. Dávid Ťitos Ťunajšieho prievozu dokazuje Ondrej II. v roku 1215 ustanovil, že každ½, kto sa pohybuje v tomto priestore, musí používať prevoz v Kakate. Tu roku 1585 tu postavili pontónový most, ktorý slávil až po Parkanskú bitku v roku 1683. Po oslobodení od Turkov fungoval na Dunaji opäť prevoz, a v roku 1762 bola do prevádzky zaradená nová mobilná konštrukcia, tzv. lietajúci most. V roku 1842 bol odovzdaný a zaradený zase pontónový most, ale neustále sa zosilňovali požiadavky na postavenie stáleho železného mosta.

Most bol slávnostne odovzdaný 28. septembra 1895. S povolením kráľ bol pomenovaný podľa princeznej Márie Valérie, dcéry Františka Jozefa I. 20. storočie mostu však nebývalo. Prvýkrát ho vyhodili do vzduchu v roku 1919, druhýkrát v roku 1944. Každý prvýkrát sa muselo na rekonštrukciu Ťakať 8 rokov, druhýkrát to už trvalo neuveriteľných 57 (!) rokov (bol to jediný most na Dunaji).

Zmeny v Ť89-tom posilnili hlas občianskych iniciatív, ktoré volali po obnove mosta. Prvý takýto demonštrácia sa konala ešte v decembri 1989, keď Ťudia z oboch brehov Dunaja vyšli na okypený most, aby vyjadrili svoj Ťmysel, že ŤžChcť most. Potom nasledovali Ťzne Ťra, stretnutia, prednášky a koncerty, ktoré boli hnacou silou prepojenia okypeného mosta. Ť-, ktorí mali pocit, že obnova mosta je pre nich dôležitá, sa týmto akciami snažili spojiť to, čo napokon k sebe.

V prvej polovici 90-tych rokov sa konečne začalo s prácou obnovy mosta. Na rokovaníach komisie pre obnovu mosta, ako aj vedúcich pracovníkov zainteresovaných ministerstiev oboch krajín bolo dohodnuté, že sa bude iniciovať využitie podpory PHARE, ktorá ponúkla EŤš. Malo to symbolick½ význam, že slovenská a maarská ministerka pri ŤleŤitosti storočnice odovzdania mosta predložili spoločne Ťiados Európskej komisii, ktorí ešte v decembri toho istého roka dala kladnú odpoveď. V roku 1999 bola podpísaná Dohoda medzi vládami SR a MR o obnove mosta cez Dunaj. Po odsúhlasení Finančného memoranda, stavebné práce sa začali 18. októbra 2000 a 11. októbra 2001 bol most slávnostne odovzdaný do prevádzky.

Ťobne Ťakávaný sen mnoho tisíc ŤudŤ sa stal skutočnosťou. V týchto Ťasnoch chváľach odovzdania slzy v Ťiach presne vyjadrili pocity ŤudŤ. Boli sme vierohodnými svedkami jedného vzkriesenia, lebo most pomenovaný podľa princeznej Márie Valérie znovu Ťžil. Lebo tento most je vo svojej fyzickej podstate nie len priemyselné veŤdielo, ale oveľa viac: ŤžMost medzi brehmi a srdcami.

Ján Juhász